

Рецензия

От доц. Мариела Радославова Филипова, доктор

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и
научна степен „доктор“

в Област на висше образование

7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.4

Обществено здраве

На тема:

*„Специфика на кинезитерапията след артроскопия на лакътна
става“*

на Назифе Сабри Бекир

Научен ръководител: доц. д-р Любомира Саздова

Рецензията е изготвена, съгласно Закона за развитие на академични състав, Правилник за приложението на закона за развитие на академичния състав и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Нефит Рилски“, Заповед № 1160/24.06.2024г.

Биографични данни.

Назифе Сабри Бекир завършва ОКС „магистър“ по специалност „Кинезитерапия и рехабилитация“ в НСА „Васил Левски“ през 2015г. Работи в сферата на образованието. От 2018 до момента е преподавател в Медицински колеж при Тракийски университет – Стара Загора. Има богат практически опит като кинезитерапевт.

Актуалност на дисертационният труд.

Функционалното възстановяване на лакътната става е сложен и продължителен процес, поради анатомо-физиологичната специфика на самата става. Търсенето на подход и създаването на конкретна методика за

кинезитерапия при такава нозология е и повода за това изследователско проучване.

Предвид всичко това, темата на представеният за предварително рецензиране труд е изключително актуална. От друга страна, разглежданата проблематика би била особено ценна и полезна за оптимизиране на кинезитерапевтичното лечение с цел ранното и пълноценно възстановяване на пациента.

Представената разработка е в общ обем от 149 стандартни страници (117 страници без библиографска справка и приложения), с 6 приложения, включена библиографска справка за използваните 206 литературни източници, от които 32 на български език. Трудът е онагледен правилно с 61 таблици, 16 фигури, 6 графики и собствен снимков материал. Структуриран е правилно, според изискванията за този тип разработки. В съдържанието са обособени четири глави, включващи въведение, литературен обзор, постановка на изследването, цел, задачи, организация и методика на изследването, резултати, изводи и приложения.

В увода се разглежда топиката и значението на кинезитерапията за функционално възстановяване след артроскопско лечение на дисфункции на лакътната става.

Литературният обзор е разработен в пряка връзка с темата на проучването. Представени са анатомичните особености в лакътна става, възможностите и индикациите за приложение в кинезитерапевтичната процедура. Проучени са възможности за възстановяване през различните фази на функционално-възстановителния процес. Прави много добро впечатление детайлното разглеждане на различни техники - мануални мобилизации по Mulligan, кинезиотейпинг методика, както приложението и мястото на дълбоката осцилация като част от кинезитерапевтичната програма.

Във втори раздел са включени целта и задачите на проучването. Въведена е работна хипотеза. Задачите са общо пет – конкретни, точни и ясни.

В трети раздел са описани организацията, контингента и методите на изследването. Проучването е осъществено за период от 2 години (от 2021 до 2023 г.) в амбулаторни условия (Център за рехабилитация и спорт "НД

Therapy") и в условията на домашна кинезитерапия. В изследването са включени 12 пациенти след артроскопско лечение на патологии на лакътна става. Тестовата батерия е включва - сантиметрия, ъглометрия, мануално-мускулно тестване (ММТ), качество на пасивното движение с отчитане на крайния усет, изследване на болката чрез визуално-аналоговата скала (ВАС) и комплексна оценка на функционалните възможности на лакътна става чрез Mayo Elbow Performance Score (MEPS). На 5-7-ми ден (времето на въвеждане на кинезитерапевтичната процедура), както и на 1-ви, 3-ти и 6-ти месец след артроскопската операция, се оценява болковата симптоматика, обемът на движение (ОД), наличие на оток или хипотрофия, ММТ. Комплексната функция на лакътна става се изследва посредством MEPS на 1-ви, 3-ти и 6-ти следоперативен месец. Методиката включва специализирани кинезитерапевтични средства - изометрични упражнения, упражнения на пилатес машини, мануална мобилизация по Мълиган и др. Те са с акцент към фазата на възстановяване на пациента и поставените задачи в кинезитерапевтичната програма.

Осъществен е мониторинг за проследяване правилното изпълнение на кинезитерапевтичната програма. Отразени са много добре резултатите от приложението на собствената методика. Тестовата батерия е достатъчна за осигуряване на данни за проверка на работната хипотеза. Резултатите и анализите към тях са детайлно изложени (с голям табличен брой) като е използвана непараметрична статистика (Колмогоров-Смирнов и Шапиро-Уилк тест, хи квадрат тести др.) за обработка на получените данни. Анализът, който е представен коректно и показва значим ефект на подобрене в състоянието на лицата, съответно със сравнително бързо функционално възстановяване. Данните са анализирани с конкретен фокус и много екзактно. Представена е дискусия с анализ на получените резултати и обосновка на необходимостта от прилагане на специализирана кинезитерапия. По тази причина вниманието е насочено и към адаптиране на предложената методика в домашна обстановка. В резултат от проведеното изследване се доказва значителното функционално възстановяване на пациентите. След проведената кинезитерапия се наблюдава статистически достоверен ефект на методиката при изследваните пациенти.

В дисертацията са формулирани ясни и точни изводи, които обобщават резултатите от настоящото проучване. Налични са добре

формулирани препоръки за практиката и приноси, които ще осигурят популяризиране и интегриране на предложената методика.

Авторефератът е в пряка връзка с дисертационният труд и онагледява информацията в него.

Публикациите са в пряка връзка с материалите по дисертационни труд.

Препоръка: Част от систематизираната информация да бъде издадена като монографичен труд или ръководство за достигне по голям научен аудиториум.

Лични впечатления: Назифе Сабри Бекир е изключително сериозен и отговорен изследовател. Убедена съм, че личните и професионални качества ще допринесат за преподавателска и научна кариера.

Заключение:

Представеният за рецензия дисертационен труд е научна разработка с безспорен принос в областта на ортопедичната кинезитерапевтичната практика. Трудът е оригинален, има своите достойнства и отговаря на изискванията за подобен тип разработки, както и отговаря на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ (налични над 30 точки от публикации в реферирани списания с научно рецензиране), на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“

В настоящата разработка не се установява наличие на плагиатство. Преминала процедура през антиплагиат система – Турнитин -15%.

Затова си позволявам да предложа на уважаемото жури да присъди образователна и научна степен „Доктор” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.4 „Обществено здраве“ на Назифе Сабри Бекир.

Гласувам с положителен и категоричен вот!

Дата: 10.07.2024г.
гр. Благоевград

Изготвил рецензията:.....
/Доц. Мариела Филипова д-р

Review

By

Associate Professor Mariela Radoslavova Filipova, Ph.D

**Subject: Dissertation for the award of the educational and scientific degree
"Doctor"**

in the Department of Higher Education

7. Health care and sports, Professional direction 7.4 Public health

On the subject:

"Specificity of kinesitherapy after elbow joint arthroscopy"

of Nazife Sabri Bekir

Research supervisor: Assoc. Dr. Lubomira Sazdova

The review was prepared in accordance with the Law on the Development of Academic Staff, the Regulations for the Application of the Law on the Development of Academic Staff and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff of SWU "Neofit Rilski", Order No. 1160/24.06.2024.

Biographical data:

Nazife Sabri Bekir graduated "master" degree majoring in "Kinesitherapy and rehabilitation" at National Sport Academy "Vasil Levski" in 2015. Works in the field of education. From 2018 to the present, she is a lecturer at the Medical College of Thrace University - Stara Zagora. She has extensive practical experience as a kinesitherapist.

Actuality of the dissertation:

Functional restoration of the elbow joint is a complex and long-term process, due to the anatomical-physiological specificity of the joint itself. The search for an approach and the creation of a specific methodology for kinesitherapy in such a nosology is also the reason for this research study.

Given all this, the topic of the work submitted for preliminary review is extremely relevant. On the other hand, the considered issue would be particularly valuable and useful for optimizing the kinesitherapeutic treatment with the aim of the early and full recovery of the patient.

The presented development is in a total volume of 149 standard pages (117 without references and appendices) with 6 appendices, including a bibliographic

reference for the 206 literary sources used, of which 32 are in Bulgarian. The work is properly illustrated with 61 tables, 16 figures, 6 graphs and own photographic material. It is structured correctly, according to the requirements for this type of development. The content includes four chapters, including an introduction, literature review, setting of the research, purpose, tasks, organization and methodology of the research, results, conclusions and applications.

The introduction discusses the topic and the importance of kinesitherapy for functional recovery after arthroscopic treatment of elbow joint dysfunctions.

The literature review was developed in direct relation to the topic of the study. The anatomical features of the elbow joint, the possibilities and indications for application in the kinesitherapeutic procedure are presented. Possibilities for recovery during the various phases of the functional recovery process have been explored. The detailed consideration of various techniques - manual mobilizations according to Mulligan, kinesio taping methodology, as well as the application and place of deep oscillation as part of the kinesitherapy program - makes a very good impression.

In the second section, the aim and objectives of the study are included. A working hypothesis is introduced. There are five tasks in total - specific, precise and clear.

In the third section, the organization, the contingent and the research methods are described. The study was carried out over a period of 2 years (from 2021 to 2023) in outpatient settings (Rehabilitation and Sports Center "HD Therapy") and in the conditions of home kinesitherapy. The study included 12 patients after arthroscopic treatment of elbow joint pathologies. The test battery includes - centimetry, goniometry, manual muscle testing (MMT), quality of passive movement with consideration of the end sense, pain examination using the visual analog scale (VAS) and complex assessment of the functional capabilities of the elbow joint using the Mayo Elbow Performance Score (MEPS). On the 5th-7th day (the time of introduction of the kinesitherapeutic procedure), as well as on the 1-st, 3-rd and 6-th months after the arthroscopic surgery, pain symptoms, range of motion (ROM), presence of edema are evaluated or hypotrophy, MMT are assessed. The complex function of the elbow joint was examined by means of MEPS at the 1st, 3rd and 6th postoperative months. The methodology includes specialized kinesitherapeutic means - isometric exercises, exercises on Pilates machines, manual mobilization according to Mulligan, etc. They are focused on the recovery phase of the patient and the tasks set in the kinesitherapy program.

Monitoring was carried out to track the correct implementation of the kinesitherapy program. The results of the application of the own methodology are very well reflected. The test battery is sufficient to provide data to test the working hypothesis. The results and their analyzes are presented in detail (with a large

number of tables) using non-parametric statistics (Kolmogorov-Smirnov and **Shapiro-Wilk tests**, chi-square tests, etc.) to process the obtained data. The analysis, which is presented correctly and shows a significant effect of improvement in the condition of the persons, respectively with relatively fast functional recovery. The data is analyzed with a specific focus and very precisely. The data is analyzed with a specific focus and very precisely. A discussion is presented with an analysis of the obtained results and justification of the need to apply specialized kinesitherapy. For this reason, attention is also focused on adapting the proposed methodology in a home environment. As a result of the conducted research, the significant functional recovery of the patients is proven. After the kinesitherapy, a statistically reliable effect of the methodology was observed in the examined patients.

The dissertation formulates clear and precise conclusions that summarize the results of the present study. Well-formulated recommendations for practice and contributions are available that will ensure popularization and integration of the proposed methodology.

The abstract is directly related to the dissertation and reflects the information in it.

The publications are in direct connection with the materials of dissertation work.

Recommendation: Part of the systematized information should be published as a monographic work or a guide to reach a large scientific audience.

Personal impressions: Nazife Sabri Bekir is an extremely serious and responsible researcher. I am convinced that personal and professional qualities will contribute to a teaching and scientific career.

Conclusion:

The dissertation submitted for review is a scientific development with an indisputable contribution to the field of orthopedic kinesitherapeutic practice. The work is original, has its merits and meets the requirements for a similar type of development, as well as meets the minimum national requirements of the law for the development of academic staff (available over 30 points from publications in refereed journals with scientific review), the Regulations for its application and the Development Regulations of the academic staff of SWU "Neofit Rilski".

No plagiarism was detected in the present work. Passed procedure through anti-plagiarism system - Turnitin -15%.

Therefore, I allow myself to propose to the respected jury to award the educational and scientific degree "**Doctor**" in the field of higher education 7. Health care and sports, Professional direction 7.4 "Public health" to **Nazife Sabri Bekir**.

I vote with a positive and definite vote!

Date:10.07.2024

Blagievgrad

Prepared the review:.....

Assoc. prof. Mariela Filipova